

теорія, історія, інноваційні технології. 2015. Режим доступу до ресурсу: file:///D:/sers/Sony2/Downloads/pednauk_2015_8_53.pdf.

2. Психосоціальна допомога внутрішньо переміщеним дітям, їхнім батькам та сім'ям з дітьми зі Сходу України: посіб. для практиків соціальної сфери. К.: ТОВ «Видавничий дім «Калита». 2015. 72 с.

3. Породжені війною спільноти як соціальні донори і реципієнти: матеріали міждисциплінарного наукового семінару, м. Київ, 25 березня 2021 р. / ред. кол.: Т. М. Титаренко, О. Г. Злобіна, М. С. Дворник. К.: ІС НАН України; ІСПП НАПН України, 2021. 72 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/103>

ІМПРОВІЗАЦІЯ ЕЛЛИ ФІЦДЖЕРАЛЬД НА КОМПОЗИЦІЮ «LADY BE GOOD» ЯК ЕТАЛОН МАЙСТЕРНОСТІ

Цеховалова А. О.

*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського рівня)
спеціальності 025 – Музичне мистецтво
факультету мистецтва та дизайну
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Тема, яку ми розглядаємо в даній роботі, проливає світло на формування особливої манери імпровізації для виконавця джазової музики, а також розширює можливості в естрадному співі.

Розвиток майстерності співу завжди залишається актуальним, з використанням досвіду минулих поколінь. Елла Фіцджеральд вважається прикладом виконання та навіть винахідницею специфічного словника імпровізації.

Мета роботи заключається в розкритті значення і цінності підходу джазової виконавиці Елли Фіцджеральд до композицій, оспіваних нею та імпровізації до них на прикладі пісні «Lady be good».

Розглядаючи особисту скетову стилістику Елли Фіцджеральд як елемент впізнаваності, ми можемо стверджувати, на основі прослуханих записів виконавиці, що між 1943 і 1952 роками Фіцджеральд створила складовий музично-словниковий запас, який слугуватиме визначальною характеристикою її імпровізаційного стилю до кінця кар'єри відомої вокалістки [1, с. 29].

Фіцджеральд зазвичай вихваляють як найбільш яскравого вокального імпровізатора в історії джазу. При цьому, хоча багато написано про мелодичний і гармонічний підхід Фіцджеральда до джазової імпровізації, досить мало згадується про її силабичний підхід. Тембр і артикуляція вважаються життєво важливими елементами стилю будь-якого джазового музиканта. Наукові дослідження вивчають зміни в складовому підході Елли Фіцджеральд шляхом транскрипції та аналізу тринадцяти скат-соло, записаних протягом цього періоду часу, використовуючи вибір складів для обговорення тембру та артикуляції [7, с. 86]. Цей аналіз є моделлю для подальших досліджень такого роду, а також інформує про історично достовірну виконавську практику як викладачів, так і студентів джазового співу.

Якщо говорити саме про приклад композиції «Lady be good», то в першу чергу слід сказати, що оригінал був написаний композитором і його дружиною Джорджем та Айрою Гершвінами. Її представив Уолтер Кетлетт у бродвейському мюзиклі «Леді, будь доброю!», написаному Гаєм Болтоном, Фредом Томпсоном і братами Гершвінами та з Фредом у головній ролі. та Адель Астер [6, с. 139].

Записи 1925 року зробили Пол Вайтман, Карл Фентон і Кліфф Едвардс. Свій надзвичайний пісні 1947 року став хітом для Елли Фіцджеральд, яка відзначилася своєю сольною імпровізацією, навіть додаючи цитату з виконаної нею ж композиції «A-tisket, a-tasket». Для її альбому Ella Fitzgerald Sings the George and Ira Gershwin Songbook (1959) вона була заспівана як балада в обробці Нельсона Реддла. Тобто, виконавиця змінила як форму, так і саму суть композиції – з балади Фіцджеральд перетворила її на легкий свінг із складним соло.

Таке гнучке і технічне виконання сформувалось під впливом музикантів-інструменталістів, найяскравішим прикладом є Діззі Гілеспі. Його гра справила неабияке враження на Еллу [2, с. 175].

Перш за все зауважимо, що співачкою застосовані більш швидкі темпи, пов'язані зі новим стилем у джазі, що вимагало іншого підходу до артикуляції та голосних. Фізично необхідно співати з вужчим складовим діапазоном і з артикуляцією, керованою язиком, а не щелепою. Як писала Даяна Спредлінг у своїй книзі «Джазовому співі», джазовий сольний спів вимагає іншого педагогічного підходу. Саме завдяки постійній практиці і досвіду найвідоміша джазова співачка епохи показала приклад скерованого соло багатьом поколінням поспіль. Імпровізація Елли Фіцджеральд і її філігранне відображення в композиції «Lady be good» залишається прикладом для наслідування і тренування своїх навичок.

Завдяки імпровізації одна і та сама пісня може звучати абсолютно по-різному, тим більше, коли виконавець додає своє бачення через призму

особливого відчуття стилю. Також слід зауважити, що взаємодія музикантів і вокалістів формує неабиякі результати сумісної творчої праці і стимулює до пошуку нових мелодійних та гармонійних рішень. Отже, Елла Фіцджеральд залишається прикладом співочої майстерності і інтерпретації композицій.

Література:

1. Patrice Madura, *Getting Started with Vocal Improvisation* (Reston, VA: MENC, 1999), 29-65.

2. Holden, «Ella Fitzgerald's Playfulness Ripens with Time's Passage». This citation refers to the reprint in Leslie Gourse, *The Ella Fitzgerald Companion : Seven decades of commentary* (New York: Schirmer books, 1988), 162-198.

3. Originally published in 1996; subsequent citations of this article will refer to the reprint in Gourse, *Ella Fitzgerald, Seven Decades of commentary*, 162-166.

4. Geoffrey Mark Fidelman, *First Lady of Song: Ella Fitzgerald For the Record* (New York: Birch Lane Press, 1994), 67– 79.

5. William R. Bauer, «Scat Singing: A Timbral and Phonemic Analysis». *Current Musicology*, Spring 2001/02, 303-323.

6. Stuart Nicholson, *Ella Fitzgerald: A Biography of the First Lady of Jazz* (New York: Da Capo Press, 1995), 139-140.

7. Diana Spredling, *Jazz singing: Developing Artistry and Authenticity* (Edmonds, WA: Sound Music Publications, 2007), 83-89.

8. Ladefoged and Maddieson, *The Sounds of the World's Languages*, (Wiley-Blackwell; 1st edition (February 5, 1996), 323.